

Organizarea si desfasurarea alegerilor locale

1.Stabilirea datei alegerilor

Este operatiunea cu care debuteaza organizarea si desfasurarea alegerilor. In practica electorala s-a impus regula ca data alegerilor se stabileste cu cel putin 45 de zile inaintea votarii si pana la implinirea a 5 zile de la expirarea mandatului.In general,durata de timp dintre actul de stabilire a datei si ziua alegerilor se face tinand cont de continutul si succesiunea operatiilor electorale.Cele 45 de zile sunt atat suficiente cat si necesare pentru realizarea acestor operatii.

Bineinteles ca regulile in aceasta privinta difera de la un sistem constitutional la altul.Data alegerilor poate fi stabilita prin lege sau printr-un act al Guvernului.In general data alegerilor este stabilita intr-o zi nelucratoare(duminica).Acest procedeu ramane totusi discutabil,pentru ca el este una din cauzele absenteismului.

2.Stabilirea numarului,delimitarea si numerotarea circumscriptiilor electorale

Circumscriptiile electorale constiuie cadrul organizatoric teritorial in care se desfasoara operatiunile de alegere.Daca alegerea sefului de stat prin ea insasi,determina ca intreaga tara sa fie o circumscriptie electorala,alegerea deputatilor,senatorilor si consilierilor,presupune o anumita divizare administrative a teritoriului si populatiei,cei alesi reprezentand grupe de cetateni sau colectivitati umane grupate pe anumite criterii.Exista o stransa corelatie intre numarul circumscriptiilor electorale si numarul celor ce vor fi alesi.Apoi numarul circumscriptiilor electorale depinde de scrutinul practicat.Scrutinul uninominal presupune un numar mai mare de circumscriptii,adica un numar egal cu cel al celor ce urmeaza a fi alesi in ideea ca o circumscriptie electorala desemneaza un deputat sau,dupa caz,un senator ori consilier.Scrutinul de lista,potrivit caruia fiecare circumscriptie electorala desemneaza mai multi deputati sau,dupa caz,senatori ori consilieri,presupune un numar mai mic de circumscriptii.In asemenea situatie circumscriptia electorala se identifica,sub aspectul intinderii teritoriale,cu chiar unitatea administrative.

In explicarea stabilirii numarului si delimitarii circumscriptiilor electorale trebuie sa tinem cont de realitatea ca legislatia electorala a cunoscut si cunoaste o dinamica aparte.De aici schimbarile frecvente in tehnicile electorale folosite.

Numarul circumscriptiilor electorale poate fi stabilit prin constitutii sau legi,poate fi stabilit ,in temeiul legii,de anumite autoritati publice,(de regula Guvernul) dupa criteriile legale.Astfel,de exemplu,legea electorala romana din anul 1990,adoptand scrutinul de lista,a stabilit ca fiecare judet si municipiul Bucuresti constituiau o circumscriptie electorala,delimitarea lor fiind cea administrativ-teritoriala a judetelor si municipiului Bucuresti.

Practic,direct in temeiul legii electorale,s-au constituit 41 de circumscriptii,delimitarea lor fiind cea administrativ-teritoriala a judetelor si municipiului Bucuresti.Legea privind alegerile locale stabileste ca pentru alegerea consiliilor locale si a primarilor,fiecare comuna si oras,respectiv municipiu,constiuie o circumscriptie electorala.

Numerotarea circumscriptiilor electorale se poate realiza fie prin lege (de exemplu,Guvern),ea fiind deosebit de utila in efectuarea si inregistrarea operatiunilor

electorale.Stabilirea numarului celor ce urmeaza a fi alesi in fiecare circumscriptie electorala revine autoritatilor stabilite de lege si dupa criteriile legale.

3.Listele electorale.Cartile de alegator.

Listele electorale

In alegeri este importanta stabilirea numarului alegatorilor (electoratul) si mai ales identificarea si evidenta acestora.Din examinarea dispozitiilor art.36 din Constitutie rezulta ca electoratul cuprinde cetatenii cu drept de vot.Identificarea si nominalizarea alegatorilor(cetatenilor cu drept de vot) se infaptuieste prin intocmirea listelor electorale.Aceasta operatie se deruleaza in considerarea a doua reguli si anume:fiecare alegator este inscris intr-o singura lista electorala permanenta; obligativitatea inscrierii in listele electorale permanente.

Listele electorale sunt de doua categorii si anume:permanente sau intocmite cu prilejul fiecarei alegeri.Legislatia electorala romaneasca elaborata in baza Constitutiei din anul 1991 a introdus listele electorale permanente.Acestea prezinta reale avantaje fata de listele electorale intocmite pentru fiecare alegere si anume:realizeaza o evidenta clara si exacta(domiciliul fiind criteriul clar si neconfundabil);realizeaza o evidenta permanenta, lesne controlabila,dificil de falsificat;evita inscrierea in mai multe liste electorale;permit urmarirea dinamicii numarului alegatorilor.

Listele electorale permanente se intocmesc la commune pe sate,iar la orase,municipii si subdiviziunile administrativ-teritoriale pe strazi si cuprind alegatorii in ordinea numarului imobilelor in care locuiesc.In ele se mentioneaza numele si prenumele,codul numeric personal,numarul si seria actului de identitate,domiciliul si numarul circumscriptiei electorale.Listele se intocmesc in doua exemplare oficiale,se semneaza de reprezentantul Ministerului Administratiei si Internelor si de primar si se pastreaza in doua registre speciale,cu file detasabile,unul de primarie si celalalt de judecatoria in a carei raza teritoriala se afla localitatea pentru care au fost intocmite.

Pentru corectitudinea listelor electorale permanente,legea permite verificarea inscrierii in liste a cetatenilor.

Actualizarea listelor electorale permanente este o operatiune strict necesara avand in vedere modificarile firesti determinate de dinamica demografica,de schimbarile de domiciliu etc.In acest sens,legea electorala stabileste mai multe reguli.Ministerul Administratiei si Internelor are obligatia de a actualiza listele electorale,in termen de cel mult 15 zile de la data stabilirii zilei votarii.

Alte reguli referitoare la listele electorale permanente privesc:obligatia primarilor de a inainta o copie de pe liste,cuprinzand alegatorii din fiecare sectie de votare,birourilor electorale ale sectiilor de votare,cu trei zile inainte de data alegerilor;obligatia comunicarii modificarilor intervenite judecatoriei.

Pe langa listele electorale permanente si cele intocmite cu prilejul fiecarei alegeri mai exista si cele speciale in care se realizeaza evidenta cetatenilor care isi exercita dreptul de vot in alte localitati decat cele de domiciliu,sau in orasele mari la alte sectii de votare.

Cartile de alegator

Cartile de alegator se elibereaza alegatorilor inscrisi in listele electorale permanente ale localitatii in care domiciliaza.Aceasta modalitate legala exclude posibilitatea eliberarii mai multor carti de alegator aceleiasi persoane.

Intocmirea cartilor de alegator revine in sarcina Ministerului Administratiei si Internelor,eliberarea acestora facandu-se numai titularilor,pe baza actului de identitate si sub semnatura.

4.Birourile si oficiile electorale

Intreaga activitate de organizare si desfasurare a alegerilor se desfasoara sub directa conducere si sub controlul cetatenilor,partidelor si formatiunilor politice,guvernului,prefectilor sau primarilor revenindu-le obligatii indeosebi in asigurarea bazei materiale a ordinii publice.Legea electorala instituie formele organizatorice care sa exprime aceasta realitate,iar printre acestea trebuie mentionate si desigur,explicate birourile electorale.Sunt trei categorii si anume:Biroul Electoral Central,birourile electorale de circumscriptie si birourile electorale de sectii de votare. Biroul Electoral Central este alcatuit din 7 judecatori ai Inaltei Curti de Casatie si Justitie,presedintele si vicepresedintele Autoritatii Electorale Permanente si din 16 reprezentanti ai partidelor si formatiunilor politice care participa la alegeri si un reprezentant desemnat de grupul parlamentar al minoritatilor nationale de la Camera Deputatilor.

Biroul electoral de circumscriptie conduce operatiunile de alegere a deputatilor si senatorilor dintr-o circumscriptie electorala(judet).El este alcatuit din 3 judecatori si din cel mult 10 reprezentanti ai partidelor si formatiunilor politice care participa la alegeri in judet(sau municipiul Bucuresti).Judecatorii sunt desemnati prin tragere la sorti,dintre judecatorii judetului,de catre presedintele tribunalului judetean.Odata desemnati, acestia isi aleg un presedinte care devine presedintele biroului electoral.Cat priveste reprezentantii partidelor sau formatiunilor politice acestia sunt desemnati dupa procedeul stabilirii si pentru Biroul Electoral Central.

Oficiile electorale se organizeaza la nivelul sectoarelor municipiului Bucuresti si sunt alcatuite dintr-un presedinte, un loctiitor al acestuia sic el mult 7 membrii,reprezentanti ai partidelor politice,aliantelor si organizatiilor cetatenilor apartinand minoritatilor nationale care participa la alegeri in municipiul Bucuresti.

Biroul electoral al sectiei de votare conduce operatiunile de alegere ce se desfasoara in cadrul sectiilor de votare.Biroul electoral al sectiei de votare conduce operatiunile de alegere ce se desfasoara in cadrul sectiilor de votare.Biroul electoral al sectiei de votare este alcatuit dintr-un presedinte,un loctiitor al acestuia si cel mult 7 membrii.Presedintele si loctiitorul sunt,de regula,magistrate sau alti juristi care nu fac parte din nici un partid sau formatiune politica,desemnati prin tragere la sorti dintre magistratii sau ceilati juristi din judet(sectorul municipiului Bucuresti).

Autoritatea Electorala Permanenta a fost create in scopul asigurarii conditiilor logistice necesare aplicarii intocmai a dispozitiilor legale privitoare la exercitarea dreptului de vot,precum si a conditiilor corespunzatoare pentru buna desfasurare a alegerilor.

5.Sectiile de votare

In vederea exercitarii dreptului de vot se organizeaza sectii de votare in comune,orase si municipii.Sectiile de votare sunt delimitari teritoriale astfel organizate incat toti alegatorii sa poata vota intr-o singura zi.De aceea,potrivit legii,se organizeaza sectii de votare pentru minimum 1000 si maximum 2000 locuitori.In comune se formeaza sectii de votare la 500-2000 de locuitori.

6. Propunerea candidaturilor

În procesul de organizare a alegerilor, propunerea candidaturilor este una din operațiunile deosebit de importante.

Dreptul de a propune candidaturi aparține partidelor sau formațiunilor politice (singure sau în alianțe politice sau electorale).

Propunerile de candidaturi se fac în scris, în patru exemplare, sub semnătura conducerii partidului sau formațiunii politice, sau în cazul candidaților independenți pe baza listei susținătorilor. Când privește lista susținătorilor, ea este un act de drept public și trebuie să conțină: data alegerilor, prenumele și numele candidatului, prenumele și numele, data nașterii, adresa, seria, numărul actului de identitate, semnătura susținătorilor, persoanele care au întocmit-o.

De asemenea, candidatul va depune o declarație de acceptare a candidaturii, odată cu propunerea de candidatură și, care cuprinde, în afară datelor de identificare, consimțământul expres al acestuia de a candida, precum și precizarea ca întrunește condițiile prevăzute de lege pentru a candida.

În termen de 24 de ore de la înregistrarea candidaturilor, biroul electoral de circumscripție sau după caz, Biroul Electoral Central, face publice candidaturile.

7. Buletinele de vot. Semnele electorale. Stampilele electorale

Cum este și firesc, legea electorală cuprinde toate dispozițiile de ordin etnic privind buletinele de vot, având în vedere importanța acestora în ziua votării, ele fiind documentele în care se concretizează, graphic, opțiunile alegătorilor.

Stabilirea unui model al buletinelor de vot este necesară pentru a asigura o uniformitate a acestor buletine, dar și o măsură menită să asigure secretul votului. În mod firesc, legea stabilește câte un model pentru fiecare categorie de organ de stat ce se va alege, respectiv unul pentru Camera Deputaților, unul pentru Senat și unul pentru Președintele României.

Semnele electorale sunt folosite în alegeri întrucât sunt utile în desfășurarea campaniei electorale. De asemenea, aceste semne electorale, cu care alegătorii sunt obișnuiți încă din timpul campaniei electorale, îi ajută pe aceștia, în ziua votării, să identifice mai ușor lista de candidaturi (și deci partidul sau formațiunea politică) pe care o preferă, sau eventual, candidatul independent.

Stampilele electorale sunt accesorii necesare bunei desfășurări a operațiunilor de votare. Legea stabilește două categorii de stampile și anume: stampila de control a secției de votare și stampila cu mențiunea "Votat".

8. Campania electorală

Alegerile se caracterizează printr-o susținută campanie electorală, activitate în cadrul căreia partidele și formațiunile politice, candidații, simpatizanții acestora, popularizează prin mitinguri, presă, radio, televiziune sau alte asemenea mijloace, platformele lor politice, în scopul de a orienta opțiunea electoratului.

Importanța aparte a campaniei electorale determină ca legea să reglementeze amănunțit condițiile de desfășurare, garanțiile etc. Astfel, campania electorală începe cu 30 de zile înainte de data desfășurării alegerilor și se încheie cu o zi înaintea zilei votării (în ziua de sâmbătă care precede data alegerilor, la ora 7:00).

9. Desfășurarea votării

Votarea se realizeaza la sectiile de votare.La o sectie de votare voteaza cetatenii arondati pe criteriul domiciliului(potrivit listelor electorale permanente),cetatenii din alte localitati dar care se afla in localitatea sectiei de votare si doresc sa voteze aici,cetatenii Romaniei cu domiciliu in strainatate,care in ziua votarii se afla in tara si,deci se prezinta la aceasta sectie precum si presedintele,membrii biroului electoral si persoanele insarcinate cu mentinerea ordinii.

Votarea se desfasoara intr-o singura zi,care poate fi numai duminica, intre orele 7 si 21.

Alegatorul voteaza pentru o lista de candidate sau pentru un candidat independent,aplicand stampila care poarta mentiunea''Votat'' pe patruleterul in care este inscrisa candidatura.

Dupa ce-si exercita dreptul de vot,alegatorul indoaie buletinul de vot in asa fel incat stampila de control sa ramana in afara,introduce personal buletinul in urna,restituie stampila ce i s-a incredintat,i se aplica aceasta stampila pe cartea de alegator si paraseste localul sectiei de votare.

10.Stabilirea rezultatelor votarii.Atribuirea mandatelor

Dupa ce presedintele biroului electoral al sectiei de votare declara votarea inchisa,se trece la inventarierea si sigilarea stampilelor cu mentiunea''Votat'',la numararea si anularea buletinelor de vot ramase neintrebuintate,precum si la verificarea sigiliilor de pe urnele de votare. Apoi se deschid urnele si se face numararea voturilor pentru fiecare organ de stat pentru care s-a votat la sectia respectiva.Sunt stabilite in urma numararii voturilor rezultatele votarii.Candidatul care a castigat alegerile locale in unitatea administrativ-teritoriala respectiva va primi mandatul de primar,respectiv de consilier, dupa caz.